

U ovom ćete odjeljku pronaći informacije o općim i upravnim sudovima u Finskoj.

Opći i upravni sudovi – uvod

Finski sudovi dijele se na **opće sudove**, koji se bave kaznenim i građanskim predmetima, **upravne sudove**, koji provode sudski nadzor nad upravnim aktima, i određene **specijalizirane sudove**.

Pojam „**opći sudovi**” odnosi se na sudove opće nadležnosti. Drugim riječima, oni rješavaju pravne sporove za koje nije nadležan nijedan drugi sud. Finski opći sudovi obuhvaćaju:

20 **okružnih sudova** (*kärjäoikeudet/tingsrätterna*)

5 **žalbenih sudova** (*hovioikeudet/hovrätterna*) i

Vrhovni sud (*korkein oikeus/högsta domstolen*).

U Finskoj su **upravni sudovi** opći upravni sudovi (*hallinto-oikeudet/förvaltningsdomstolarna*).

Opći upravni sudovi dijele se na Vrhovni upravni sud (*korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*) i regionalne upravne sudove. U Finskoj postoji šest regionalnih upravnih sudova: u Helsinkiju, Hämeenlinni, Istočnoj Finskoj, Sjevernoj Finskoj, Turkuu i Vaasi. Osim toga, Ålandski Otoci imaju zasebni upravni sud koji se naziva Upravni sud u Ålandu.

Vrhovni upravni sud **sud je posljednjeg stupnja u upravnim predmetima**.

Okružni sudovi

Okružni sudovi djeluju kao prvostupanjski sudovi. Rješavaju kaznene i građanske predmete te određene predmete koji se pokreću na zahtjev stranaka, kao što su razvodi. Trenutačno u Finskoj postoji 20 okružnih sudova. Znatno se razlikuju u veličini u pogledu osoblja i broja predmeta. Okružni sudovi godišnje rješavaju oko 550 000 predmeta (80 000 kaznenih predmeta, 420 000 građanskih predmeta i 50 000 predmeta koji se pokreću na zahtjev stranaka). Okružni sudovi ukupno imaju oko 1900 zaposlenika.

Odredbe i propisi kojima je uređeno funkcioniranje okružnih sudova i upravljanje njima utvrđeni su u **Zakonu o sudovima** (*tuomioistuinlaki/domstolslag*, 673 /2016), kao i u poslovnicima okružnih sudova. U skladu s tim zakonom viši sudac prvostupanjskog suda ujedno je i predsjednik tog suda.

Među članovima okružnog suda nalaze se i suci porotnici koji sudjeluju u odlučivanju o težim kaznenim predmetima i predmetima koji se odnose na prava na zemljište. Suce porotnike imenuju općinska vijeća. Ministarstvo pravosuđa potvrđuje broj sudaca porotnika koje svaka općina treba izabrati. Suci porotnicima isplaćuje se naknada iz državnih sredstava.

Postupak na okružnim sudovima

Parnični postupak na okružnom sudu ima dvije faze: **priprema** i **glavna rasprava**. Priprema započinje pisanim izjavama stranaka. Predmeti koji se odnose na nesporne tražbine često se riješe već u toj fazi. Usmena priprema odvija se tijekom pripremne rasprave pred jednim sucem.

Ako se predmet ne riješi u toj fazi, upućuje se na zasebnu glavnu raspravu. Glavnoj raspravi može prisustvovati jedan sudac ili tri suca. Ako je to moguće, glavna rasprava održava se odmah nakon pripremne rasprave.

U **kaznenim predmetima** sastav suda ovisi o kaznenom djelu. Ako je riječ o prekršaju, o predmetu može odlučiti jedan sudac, a o težim kaznenim djelima u pravilu odlučuje vijeće koje se sastoji od jednog suca i dvaju sudaca porotnika ili od triju sudaca.

Kazneni postupak provodi se prema jednakim načelima kao građanski predmeti. Kazneni predmet isto tako može započeti pripremnom raspravom. Sud može zatražiti od tuženika da prije glavne rasprave iznese svoja stajališta o predmetu. Postupak je usmeni, a presuda se temelji na činjenicama i dokazima koje stranke iznesu sudu. Svi se dokazi zaprimaju na glavnoj raspravi. I u kaznenim se predmetima glavna rasprava održava odmah nakon pripremne, ako je to moguće. Sastav suda ne smije se mijenjati tijekom glavne rasprave. Pod uvjetima predviđenima u zakonu, neki se kazneni predmeti mogu razmatrati u pisanom postupku bez održavanja glavne rasprave.

Ako se sud ne može **usuglasiti** o presudi, održava se glasovanje; svaki član vijeća ima jedan glas. Ako je u građanskom predmetu broj glasova izjednačen, odabir suca ima prednost; u kaznenom predmetu prednost ima blaža alternativa.

Presuda se sastoji od odluke i obrazloženja. U većini se predmeta presuda izriče na kraju glavne rasprave. Međutim, u opsežnim ili složenim predmetima presuda se može donijeti najkasnije dva tjedna nakon glavne rasprave. Tada stranke mogu preuzeti pisanu presudu u tajništvu suda.

Žalbeni sudovi

U Finskoj postoji pet **žalbenih sudova**: u Helsinkiju, u Istočnoj Finskoj (u gradu Kuopio), u Rovaniemiju, u Vaasi i Turkuu.

Kao drugostupanjski sudovi, žalbeni sudovi razmatraju žalbe i prigovore na odluke okružnih sudova. Žalbeni sudovi ponekad mogu preuzeti ulogu prvostupanjskog suda. Na primjer, razmatraju predmete koji se odnose na povrede službene dužnosti koje su počinili suci ili visoki javni službenici upravnih sudova u njihovoj nadležnosti.

Svaki je žalbeni sud odgovoran i za nadzor rada okružnih sudova u njegovoj nadležnosti te za određena pitanja dobrog sudovanja, kao što je davanje izjave Odboru za imenovanje sudaca o kandidatima za radno mjesto suca okružnog suda ili žalbenog suda. Žalbeni sud obavezan je dati izjavu u sastavu koji je propisan zakonom. Predsjednik žalbenog suda odgovoran je za rad i produktivnost suda.

Žalbeni sud dijeli se na **odjele**. Odjel se sastoji od voditelja odjela i drugih sudaca. O predmetima obično odlučuje vijeće sastavljeno od triju sudaca.

Postupak na žalbenom sudu

U određenim kaznenim i građanskim predmetima žalbeni sud podnositelju žalbe treba odobriti daljnje razmatranje žalbe. Odredbe koje se odnose na odobravanje daljnjeg razmatranja utvrđene su zakonom. Predmet se razmatra u pisanom postupku ili na usmenoj glavnoj raspravi.

Vrhovni sud

U Finskoj je **Vrhovni sud najviši žalbeni sud**. Dijeli se na vijeća koja imaju kvorum ako je prisutno pet članova.

Kako bi se predmet uputio Vrhovnom sudu, relevantna stranka mora podnijeti zahtjev za odobrenje podnošenja žalbe protiv presude suda. Vrhovni sud preispituje zahtjev i odlučuje može li se u tom konkretnom slučaju odobriti podnošenje žalbe. Odluku donosi **vijeće** koje se sastoji od dvaju ili triju članova. Odobrenje podnošenja žalbe može se dati samo ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u zakonu.

Od 1980. Vrhovni sud institucija je koja postavlja presedane. U praksi se odlukom Vrhovnog suda uspostavlja pravno pravilo koje drugi sudovi moraju poštovati u sličnim predmetima. Odobrenje podnošenja žalbe nije potrebno u predmetima u kojima je žalbeni sud djelovao kao prvostupanjski sud. Vrhovnim sudom predsjedava njegov **predsjednik**. Ostali članovi Vrhovnog suda nazivaju se sucima. Predmet može iznijeti glavni tajnik, pravni referent u svojstvu savjetnika, viši sudski tajnik ili sudski tajnik.

Osim što razmatra pitanja povezana sa sudskim postupkom, Vrhovni sud odgovoran je za imenovanje sudaca općeg suda na određeno vrijeme dulje od jedne godine. Vrhovni sud daje i izjave o prijedlozima zakona i predsjedničkim pomilovanjima koji se podnose predsjedniku Republike radi potvrde.

Postupci na Vrhovnom sudu obično su **pisani**, ali se prema potrebi mogu zakazati i **usmene rasprave**.

Opći upravni sudovi

Upravni sudovi

U finskom Ustavu zahtijeva se strogo poštovanje zakona u svim javnim djelatnostima. Osoba ili društvo koje smatra da je odluka državnog ili lokalnog tijela u stvari koja se na nju ili njega odnosi nezakonita u pravilu ima pravo podnijeti žalbu protiv odluke.

Pri odlučivanju tijelo je dužno navesti informacije o načinu i mjestu podnošenja žalbe protiv te odluke. U mnogim je slučajevima moguće prvo zatražiti ispravak od nadležnog upravnog tijela, nakon čega nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu **upravnom sudu**. Sudski okruzi upravnih sudova temelje se na finskim regijama, što znači da jedan okrug obuhvaća jednu regiju ili nekoliko regija.

Nakon zaprimanja žalbe upravni sud razmatra zakonitost odluke tijela. Ako podnositelj žalbe nije zadovoljan odlukom upravnog suda, u većini slučajeva može podnijeti žalbu Vrhovnom upravnom sudu ili barem zatražiti odobrenje podnošenja žalbe od Vrhovnog upravnog suda.

Odredbe o upravnim sudovima utvrđene su u Zakonu o upravnim sudovima (*hallinto-oikeuslaki/lag om förvaltningsdomstolarna*, 430/1999), Uredbi Vlade o nadležnosti upravnih sudova (*valtioneuvoston asetukset hallinto-oikeuksien tuomiopiireistä/statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas domkretsar*, 865/2016) i u raznim poslovnica. Postupovne odredbe koje se primjenjuju na upravne sudove utvrđene su u Zakonu o upravnom sudskom postupku (*hallintolainkäyttölaki/förvaltningsprocesslag* 586/1996).

Upravnim sudovima podnosi se otprilike 20 000 žalbi godišnje. Većina tih predmeta odnosi se na žalbe, ali upravni sudovi razmatraju i predmete povezane s upravnim sporovima i podnescima. Registarska klasifikacija sadržava gotovo 300 različitih kategorija predmeta, što pokazuje izrazitu raznolikost predmeta koje razmatraju upravni sudovi. Upravni su sudovi opći regionalni sudovi i u pravilu se bave svim stvarima povezanim s upravnim pravosuđem. Međutim, neka se pitanja rješavaju na središnjoj razini na određenim upravnim sudovima:

Upravni sud u Helsinkiju ima isključivu nadležnost za pitanja poreza na dodanu vrijednost i carina

Upravni sud u Vaasi ima isključivu nadležnost za pitanja dozvole i prisile u skladu sa Zakonom o vodama i Zakonom o zaštiti okoliša

Upravni sud u Hämeenlinni razmatra žalbe koje se odnose na poljoprivredne subvencije, potporu ruralnom razvoju i strukturnu potporu poljoprivredi

Upravni sud Sjeverne Finske razmatra žalbe u predmetima koji se odnose na subvencije za uzgoj sobova i prirodne načine života te na žalbe u predmetima o kojima se odlučuje na temelju Zakona o Skoltima (*kolttalaki/skollag* 253/1995).

Članovi su upravnog suda glavni sudac i suci upravnog suda. Glavni sudac upravlja radom suda i odgovoran je za njegovu produktivnost. Upravni se sud za potrebe rada može podijeliti na odjele. Odjelom upravlja sudac s pravnim obrazovanjem koji je imenovan voditeljem odjela. Osim sudaca upravnog suda, osoblje upravnih sudova uključuje pravne referente i uredsko osoblje. Upravni sud ima oko 550 zaposlenika.

Sastav pri odlučivanju na upravnom sudu

Upravni su sudovi kolegijalni sudovi koji obično imaju kvorum ako su prisutna tri člana. Članovi su upravnog suda glavni sudac i suci upravnog suda. U određenim pitanjima kao što su mentalno zdravlje ili skrb o djeci, u razmatranju i odlučivanju o tom pitanju sudjeluje i jedan povremeni stručni član. Pitanja u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša i Zakonom o vodama razmatraju se u sastavu koji uključuje članove s pravnim obrazovanjem i stručnjake iz prirodnih znanosti ili inženjerstva. Uobičajeni sastav za odlučivanje o takvim pitanjima uključuje četiri člana.

Upravni sudovi o određenim jednostavnim žalbama mogu odlučivati i u manjem sastavu, pod uvjetom da se time ne ugrožava pravna zaštita stranaka.

O određenim žalbama, koje su navedene u zakonu, može se odlučivati u sastavu od dvaju članova u slučajevima kada je pitanje jasno i nije potrebno novo tumačenje zakona. To uključuje određene žalbe povezane s porezom na dohodak, nekretnine i vozila te s građevinskim dozvolama. Ako se članovi u sastavu od dvaju članova ne slažu u pogledu odluke, o predmetu se mora odlučiti u uobičajenom sastavu od triju članova. Na primjer, jedan član može odlučivati o žalbama koje se odnose na kazne za parkiranje, troškove vuče vozila, vozačke dozvole i novčane kazne u javnom prijevozu. Jedan član može odlučivati i o svim privremenim zabranama izvršenja te zabraniti ili obustaviti naplatu poreza ili pristojbi.

Postupak na upravnim sudovima

Predmeti se na upravnim sudovima ponajprije razmatraju u pisanom postupku, ali su posljednjih godina usmene rasprave i preispitivanje pred sudom postali učestaliji. Broj usmenih rasprava posebno je porastao u predmetima povezanim sa zaštitom djece ili stranim državljanima.

Podnositelj žalbe ili zahtjeva u pravilu je obavezan iznijeti svoje zahtjeve i činjenice na kojima se oni temelje. Međutim upravni je sud *ex officio* odgovoran za omogućavanje pravilnog ispitivanja predmeta. U skladu sa Zakonom o upravnom sudskom postupku, upravni je sud obavezan razmotriti predmet u skladu s načelom nepristranosti i pravednosti postupka te prirodom predmeta.

Upravni sudovi nastoje odlučivati o predmetima redosljedom kojim ih zaprimaju. Međutim o određenim se pitanjima odlučuje hitno. Kad se na upravnom sudu pokrene postupak o određenom pitanju, pravni referent priprema predmet. Pravni referenti pri upravnim sudovima uključuju pomoćne suce i javne bilježnike, a ponekad i upravne suce. Pravni je referent zadužen za ishođenje svih potrebnih izvjava ili izvješća odgovarajućih tijela i za saslušanje stranaka. Kad se na upravnom sudu pokrene postupak o određenom pitanju, ispituju se preduvjeti za postupak te se, kada je riječ o žalbama, od tijela zaduženog za pobijanu odluku prikupljaju izvjava i svi relevantni povezani dokumenti. Zatim se saslušavaju sve druge stranke i podnositelj žalbe.

Pravni referent priprema nacrt odluke o predmetu koji se razmatra. Suci pregledavaju dokumente i nacrt odluke, a zatim se na zasjedanju upravnog suda odlučuje o predmetu.

Upravni sud razmatra sve okolnosti povezane s predmetom i odlučuje koje su okolnosti relevantne za odluku. Ako se članovi koji sudjeluju u odlučivanju ne mogu složiti, održava se glasovanje. Pravni referent ima pravo izraziti izdvojeno mišljenje o predmetu. Nakon zasjedanja po potrebi se revidira obrazloženje te se nakon potpisivanja odluka iznosi strankama.

Vrhovni upravni sud

Vrhovni upravni sud sud je posljednjeg stupnja u upravnim predmetima i ima najviše sudske ovlasti u sudskim postupcima.

Vrhovni upravni sud većinom rješava žalbe koje se odnose na druge upravne sudove. U nekim slučajevima podnositelj žalbe prvo mora podnijeti zahtjev za odobrenje podnošenja žalbe Vrhovnom upravnom sudu.

U Finskoj je moguće i podnijeti žalbu protiv odluka Vlade ili određenog ministarstva, odnosno tijela najviše izvršne vlasti.

Vrhovni upravni sud isto tako može davati izjave te podnositi prijedloge povezane sa zakonodavnim pitanjima. Osim toga nadzire sudske postupke za koje je nadležan. Dužan je omogućiti da sustav upravnih sudova djeluje ujednačeno i učinkovito. Vrhovni upravni sud zadužen je i za imenovanje sudaca upravnih sudova na određeno vrijeme dulje od jedne godine.

Radom Vrhovnog upravnog suda upravlja predsjednik. Ostali članovi Vrhovnog upravnog suda nazivaju se sucima. Vrhovni upravni sud ima približno dvadeset sudaca. Osim toga, Vrhovni upravni sud ima oko 50 pravnih referenata i odgovarajući broj ostalih zaposlenika. Vrhovni upravni sud podijeljen je na vijeća. Glavni tajnik upravlja uredskim osobljem.

Vrhovnom upravnom sudu godišnje se podnosi oko 6000 žalbi. O predmetima pred Vrhovnim upravnim sudom u pravilu odlučuje vijeće od pet sudaca. Pri odbijanju zahtjeva za odobrenje podnošenja žalbe vijeće se može sastojati od triju sudaca. U predmetima iz Zakona o vodama i Zakona o zaštiti okoliša te u predmetima koji se odnose na određena prava intelektualnog vlasništva kao što su patenti, vijeće se sastoji od članova s pravnim obrazovanjem i dvaju povremenih stručnih članova. Stručni članovi imaju status nezavisnog suca. Pri Vrhovnom upravnom sudu predmeti se ponajprije razmatraju u pisanom postupku; svake godine održi se manje od 10 usmenih rasprava i sudskih očevida.

Pravne baze podataka i internetske stranice

Naziv baze podataka

[Internetske stranice Finlexa](#)

[Internetske stranice finskog pravosuđa](#)

Je li pristup internetskim stranicama ili bazi podataka besplatan?

Da, pristup je **besplatan**.

Internetske stranice [Oikeus.fi](#) sadržavaju informacije o finskom pravosudnom sustavu. Riječ je o centraliziranoj internetskoj usluzi namijenjenoj osobama koje traže informacije o sudovima, tužiteljima, sudskim izvršiteljima, uredima za pravnu pomoć i drugim javnim tijelima koja se bave izvršavanjem pravde u Finskoj.

Te stranice uključuju, na primjer, najnoviju sudsku praksu žalbenih sudova i upravnih sudova. Opsežnije baze podataka koje se odnose na Vrhovni sud, žalbene sudove, upravne sudove i specijalizirane sudove dostupne su putem besplatne [usluge Finlex](#), koju održava finsko Ministarstvo pravosuđa.

Posljednji put ažurirano: 02/02/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.